

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในการนำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิการฟ้องคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศึกษาถึงแนวคิดและหลักการในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับความผิดตำแหน่งหน้าที่ราชการและประเภทคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศึกษากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของต่างประเทศ ศึกษาสิทธิในการฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทย รวมถึงศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

5.1 บทสรุป

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (The Supreme Court of Justices Criminal Division for the Person Holding Political Positions) เป็นศาลที่จัดตั้งขึ้นมาครั้งแรกภายใต้รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540¹ เจตนารมณ์ (Intention) ของการจัดตั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเทศไทย คือ ต้องการจัดการกับปัญหาทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพราะตลอดเวลาที่ผ่านมากระบวนการยุติธรรมตามปกติไม่อาจลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ทุจริตได้ อย่างไรก็ตาม การจัดการปัญหาทุจริต (Corruption) ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเช่นว่านี้ ไม่จำเป็นเสมอไปที่ต้องใช้กระบวนการเฉพาะมากเกินไป จนกลายเป็นการจำกัดสิทธิบางประการที่ผู้เสียหายควรได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ดังนั้นในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการดังกล่าวที่เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน² ถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหาย

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นกฎหมายสูงสุดว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครองประเทศไทยที่เป็นลายลักษณ์อักษร ฉบับที่ 16 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540.

² ความผิดอาญาแผ่นดิน คือ ความผิดที่หากมีการกระทำแล้ว นอกจากจะมีผลกระทบต่อผู้ที่ถูกกระทำโดยตรงแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย ดังนั้น รัฐจึงต้องเข้าดำเนินการเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ

และมีอำนาจฟ้องผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Criminal procedure code) ที่วางหลักว่า หากบุคคลใดได้รับความเสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง ก็ถือว่าเป็นผู้เสียหายที่มีอำนาจฟ้องร้องดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดต่อศาลได้เช่นเดียวกับรัฐ ซึ่งการให้สิทธิแก่ผู้เสียหายในการฟ้องคดีดังกล่าวปรากฏเพียงการดำเนินคดีในศาลอาญาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบที่กฎหมายบัญญัติให้คดีที่เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (Malfeasance) หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อยู่ในอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดี แต่สิทธิของผู้เสียหายในการดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีที่เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อหน้าที่ในการยุติธรรม อันมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ³ (The Criminal Court for Corruption and Misconduct Cases) หากแตกต่างกันที่บุคคลที่อยู่ในเขตอำนาจศาลกลับไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจผู้เสียหายจากการกระทำความผิดดังกล่าวฟ้องคดีได้เองโดยตรง หรือขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นที่อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว เมื่อผู้เสียหาย คือ ผู้ได้รับความเสียหายโดยตรง จากการกระทำความผิด อีกทั้งผู้เสียหายในคดีอาญายังคงเป็นพยานหลักฐานที่ดีที่สุด (Best Evidence) ในกระบวนการค้นหาความจริง (Process of finding Fact) เกี่ยวกับคดีอันนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดในที่สุด ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ผู้เขียนจึงไม่เห็นด้วยกับการที่กฎหมายตัดอำนาจฟ้องคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างสิ้นเชิง การให้ผู้เสียหายมีสิทธิในการฟ้องคดีดังกล่าว นอกจากเหตุเพราะบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดโดยตรงแล้ว ก็ยังเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐและเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย อันเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ

แม้ผู้ที่ถูกกระทำนั้นจะไม่ตั้งใจเอาความหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อไปแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันสังคมโดยรวม

³ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2559 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่ 17 สิงหาคม 2559 เป็นต้นมา

ผู้เสียหาย และสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ⁴ (Legal State) ดังนั้น รัฐจึงต้องให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้เสียหายในการฟ้องคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้เอง ตลอดจนสิทธิในการขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ฟ้องคดี เพื่อเป็นการยกระดับเจตนาารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560⁵ ที่บัญญัติเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยไว้ในมาตรา 41 โดยกำหนดให้บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงบัญญัติให้ประชาชนคนไทยมีหน้าที่ต้องไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบ (Misconduct) ทุกรูปแบบ ตามมาตรา 50 (10) อีกด้วย

การดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ⁶ ที่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม (Malfeasance in Judicial Office) นั้น หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ คือ คณะกรรมการ ป.ป.ช.⁷ และ คณะกรรมการ ป.ป.ท.

⁴ นิติรัฐ (Legal State) หมายถึง การปกครองโดยกฎหมาย ซึ่งกฎหมายที่นำมาใช้นั้นต้องมาจากประชาชน ไม่ใช่มาจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เป็นกฎหมายสูงสุดว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครองประเทศไทยที่เป็นลายลักษณ์อักษร ฉบับที่ 20 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560

⁶ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 4 ให้นิยาม “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และให้หมายความรวมถึงเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าว

⁷ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2555 ข้อ 4 ให้นิยาม “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในฐานะองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งใช้อำนาจโดยตรงในการไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาดข้อเท็จจริงไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 19 (4) บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริง⁸ และวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (2) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (State Official) ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง (Top executives) หรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกอง ร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ (Corruption in Office) กระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการด้วยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงตำแหน่งระดับต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองนั้น พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 (Executive Measures in Anti - Corruption Act B.E. 2551 (2008)) ได้บัญญัติให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริง เว้นแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาและตุลาการ (Judges and Justices) พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาล (State Officials in state agencies of the Courts) รัฐสภา (Parliament) องค์กรตามรัฐธรรมนูญ (Constitutional Organization) และองค์กรอิสระจากการควบคุม (Independent Organization) หรือกำกับของฝ่ายบริหารที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ (Supervised by Executives established under the Constitution) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (State Officials in Office of Public Sector Anti - Corruption Commission) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทบความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ร่วมกระทำผิดกับบุคคลดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งกรณีกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทบความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ยังคงเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

⁸ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. 2555 ข้อ 4 ให้นิยาม “การไต่สวนข้อเท็จจริง” หมายความว่า การดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและมูลความผิด หรือเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและพิสูจน์ความร้ายวผิดปกติ

การดำเนินการเกี่ยวกับคดีนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหา มีมูลความผิด ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน และเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยัง อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ในขณะที่ พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 กำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งเรื่องพร้อมทั้งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง(Fact Inquiry) รายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท. (Opinions of PACC) ให้พนักงานอัยการ (Public Prosecutor) ดำเนินคดีต่อไป ตามมาตรา 45⁹ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 15 และมาตรา 16 กำหนดให้ อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช.¹⁰ คณะกรรมการ ป.ป.ช.¹¹ และผู้เสียหาย มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยไม่ได้

⁹ พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551

มาตรา 45 ในกรณีที่การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 40 เป็นความผิดทางอาญาด้วย ให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งเรื่องพร้อมทั้งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง รายงาน เอกสาร และความเห็นของ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อไป โดยให้ถือว่าดำเนินการและสำนวนการไต่สวน ข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นว่าข้อเท็จจริง รายงาน เอกสาร หรือความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ที่ได้รับยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้พนักงานอัยการแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ทราบเพื่อไต่ สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีจำเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ท. จะร่วมกับอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมก็ได้

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง แต่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติยืนยันให้ฟ้อง ให้ส่งเรื่องให้ อัยการสูงสุดวินิจฉัย คำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดให้เป็นที่สุด

บทบัญญัติในมาตรานี้ให้นำมาใช้บังคับในกรณีที่พนักงานอัยการยื่นอุทธรณ์ ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอน อุทธรณ์ ถอนฎีกา โดยอนุโลม

¹⁰ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งให้ ผู้ได้รับเลือกจากการสรรหาตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. 2542 ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

¹¹ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 7 การสรรหา กรรมการ ป.ป.ช. มาจากคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนห้าคน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธาน ศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร โดยให้เลือกกันเองให้กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา และให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่

กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจฟ้องคดี จึงเห็นควรบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ท.¹² มีอำนาจฟ้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้ด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงปัญหาในการใช้สิทธิของผู้เสียหายในการฟ้องคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทำให้ทราบว่ายังไม่มีกฎหมายบัญญัติรับรองการใช้สิทธิของผู้เสียหายไว้ ซึ่งการตัดอำนาจของผู้เสียหาย (Injured person) อย่างสิ้นเชิง อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิในวงกว้าง อีกทั้งการให้อำนาจผู้เสียหายในการฟ้องคดีอาญา ถือเป็น การตรวจสอบหน่วยงานของรัฐ (State Agency) ผู้มีอำนาจฟ้องได้อีกทางหนึ่ง จากการศึกษาก็มีแนวคิดที่ไม่ควรที่จะตัดอำนาจของผู้เสียหายในกรณีดังกล่าว ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะให้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในการนำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ชัดเจน โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ดังนี้

5.2.1 เพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 โดยเพิ่มเติม (3) ของบทบัญญัติมาตรา 23 โดยใช้ข้อความ ดังนี้

มาตรา 23 ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่

- (1) อัยการสูงสุด
- (2) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด
- (3) ผู้เสียหาย ตามหลักเกณฑ์ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกำหนดไว้

สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ได้รับเลือกจำนวนเก้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภาโดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการคัดเลือกดังกล่าวต้องลงคะแนนโดยเปิดเผยและต้องมีคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในกรณีที่ไม่มีกรรมการในตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้ากรรมการที่เหลืออยู่นั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

¹² คณะกรรมการ ป.ป.ท. หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง พ.ศ. 2560	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา 23 ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่</p> <p>(1) อัยการสูงสุด</p> <p>(2) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด</p>	<p>มาตรา 23 ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่</p> <p>(1) อัยการสูงสุด</p> <p>(2) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด</p> <p>(3) ผู้เสียหาย ตามหลักเกณฑ์ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกำหนดไว้</p>

5.2.2 เพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 โดยเพิ่มเติมข้อความว่า *คณะกรรมการ ป.ป.ท.* ในบทบัญญัติมาตรา 15 วรรคสอง และมาตรา 16 ดังนี้

มาตรา 15 ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 158 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อความที่เป็นกรกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดพร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้

ในคดีที่อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ*คณะกรรมการ ป.ป.ท.* เป็นโจทก์ ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และให้โจทก์ส่งรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงพร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน

กรณีศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง
มาตรา 16 ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลสั่งคดีต่อไป

(1) ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ ให้ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ หรือคดีนั้นอัยการสูงสุดหรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้ว ให้จัดการตาม (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี

(2) ในคดีที่พนักงานอัยการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ **คณะกรรมการ ป.ป.ท.** เป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้

(3) ในคดีที่อัยการสูงสุด หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง

ในกรณีที่มีการไต่สวนมูลฟ้องตาม (1) หรือ (2) แล้ว ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริต และประพฤตินิষอบ พ.ศ. 2559	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา 15 ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ มีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 158 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อความที่เป็นการกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดคดีทุจริตและประพฤตินิষอบ และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดพร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้</p> <p>ในคดีที่อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และให้โจทก์ส่งรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงพร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน</p>	<p>มาตรา 15 ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ มีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 158 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อความที่เป็นการกล่าวหาเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดคดีทุจริตและประพฤตินิষอบ และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดพร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้</p> <p>ในคดีที่อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นโจทก์ ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และให้โจทก์ส่งรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงพร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน</p>

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติม
กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง	กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง
<p>มาตรา 16 ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลสั่งดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ ให้ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ หรือคดีนั้นอัยการสูงสุดหรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้ว ให้จัดการตาม (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี</p> <p>(2) ในคดีที่พนักงานอัยการ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้</p> <p>(3) ในคดีที่อัยการสูงสุด หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง</p> <p>ในกรณีที่มีการไต่สวนมูลฟ้องตาม (1) หรือ (2) แล้ว ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา</p>	<p>มาตรา 16 ถ้าฟ้องถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ให้ศาลสั่งดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ ให้ไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าคดีนั้นพนักงานอัยการหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ หรือคดีนั้นอัยการสูงสุดหรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ได้ฟ้องจำเลยโดยข้อหาอย่างเดียวกันด้วยแล้ว ให้จัดการตาม (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี</p> <p>(2) ในคดีที่พนักงานอัยการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นโจทก์ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้อง แต่ถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องก่อนก็ได้</p> <p>(3) ในคดีที่อัยการสูงสุด หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง</p> <p>ในกรณีที่มีการไต่สวนมูลฟ้องตาม (1) หรือ (2) แล้ว ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพ ให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา</p>

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว จะทำให้ระบบกฎหมายไทยมีการพัฒนาในเรื่องสิทธิของผู้เสียหายในการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อันเป็นการส่งเสริมประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริง และเพื่อให้สมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตเพราะประชาชนคือหัวใจในการยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต